2026/1835

24.7.2026.

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2026/1835

od 20. srpnja 2026.

o primjeni sankcija predviđenih u Uredbi (EU) 2024/1787 Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru u vezi s obvezama uvoznika

EUROPSKA KOMISIJA

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

(1) Uredba (EU) 2024/1787 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru stupila je na snagu 4. kolovoza 2024. Uredba doprinosi prikupljanju pouzdanih i konzistentnih podataka koji bi trebali biti dostatna osnova za praćenje emisija metana i osiguravanje transparentnosti te, prema potrebi, predviđanje dodatnih mjera za daljnje ograničavanje emisija metana.

(2) Smanjenje emisija metana u globalnom sektoru nafte i plina kao rezultat provedbe Uredbe (EU) 2024/1787 trebalo bi dugoročno doprinijeti sigurnosti opskrbe. Nedavni nalazi Međunarodne agencije za energiju (IEA) ([2]) upućuju na to da bi se rješavanjem problema istjecanja i rutinskog odzračivanja i spaljivanja na baklji moglo osloboditi do 200 milijardi kubičnih metara plina. Međutim, ista analiza upućuje na to da je kratkoročno dostupno samo 15 milijardi kubičnih metara, većinom u zemljama koje nemaju održive načine izvoza u Uniju.

(3) U članku 27. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1787 od uvoznika se zahtijeva da svake godine izvješćuju nadležna tijela države članice u kojoj imaju poslovni nastan o podacima i informacijama o emisijama metana iz zemalja i poduzeća koji izvoze u Uniju, uključujući pojedinosti o tome mjere li i na koji način svoje emisije metana, izvješćuju li o njima i smanjuju li ih.

(4) U članku 28. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1787 od uvoznika se zahtijeva da dokažu i izvijeste nadležna tijela države članice u kojoj imaju poslovni nastan da njihovi ugovori o opskrbi fosilnom energijom obuhvaćaju sirovu naftu, prirodni plin ili ugljen pod mjerama praćenja, izvješćivanja i verifikacije koje se primjenjuju na razini proizvođača i koje su jednakovrijedne mjerama utvrđenima u Uredbi (EU) 2024/1787.

(5) U članku 29. stavku 1. prvom podstavku Uredbe (EU) 2024/1787 od uvoznika i proizvođača iz Unije zahtijeva se da izvješćuju nadležna tijela države članice u kojoj imaju poslovni nastan o intenzitetu metana u proizvodnji sirove nafte, prirodnog plina i ugljena koje su stavili na tržište Unije.

(6) Obveze utvrđene u članku 28. stavku 1. i članku 29. stavku 1. prvom podstavku Uredbe (EU) 2024/1787 primjenjuju se na ugovore sklopljene ili obnovljene 4. kolovoza 2024. ili nakon tog datuma. Za ugovore koji su sklopljeni prije tog datuma uvoznici poduzimaju sve razumne napore kako bi zahtijevali jednakovrijedno praćenje, izvješćivanje i verifikaciju na razini proizvođača u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1787 i kako bi izvješćivali o intenzitetu metana u proizvodnji sirove nafte, prirodnog plina i ugljena koje su stavili na tržište Unije u skladu s člankom 29. stavkom 1. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2024/1787.

(7) Prema članku 33. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1787 države članice imaju obvezu utvrditi pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja Uredbe i poduzimati sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Zasad je samo manji broj država članica obavijestio Komisiju o svojim sustavima sankcija.

([1]) Uredba (EU) 2024/1787 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o smanjenju emisija metana u energetskom sektoru i izmjeni Uredbe (EU) 2019/942 (SL L, 2024/1787, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

([2]) IEA Global Methane Tracker 2026 (Globalni pregled emisija metana IEA-e za 2026.), str. 4.

(8) U skladu s člankom 33. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1787 države članice dužne su osigurati da nadležna tijela imaju ovlast za izricanje barem određenih administrativnih sankcija i mjera za kršenja uvoznih zahtjeva utvrđenih u članku 27. stavku 1., članku 28. stavcima 1. i 2. i članku 29. stavku 1. te uredbe, pod uvjetom da takve mjere ili sankcije ne ugrožavaju sigurnost opskrbe energijom.

(9) Nadalje, u članku 33. stavku 7. točki (i) Uredbe (EU) 2024/1787 državama članicama omogućuje se da uzmu u obzir sve druge otegotne ili olakotne čimbenike primjenjive na okolnosti slučaja, uključujući djelovanja trećih strana.

(10) Hormuški tjesnac, važnu pomorsku točku za globalnu trgovinu energijom, od 27. veljače 2026. pogađaju teški geopolitički i gospodarski poremećaji koji su doveli do njegova zatvaranja. Ti se poremećaji općenito smatraju najznačajnijima za globalnu opskrbu energijom od energetske krize sedamdesetih godina 20. stoljeća i najvećima u povijesti globalnog tržišta nafte.

(11) Poremećaji na Bliskom istoku imaju dubok i trajan negativan učinak na globalna i europska energetska tržišta. To je utjecalo na otprilike 20 % globalne opskrbe ukapljenim prirodnim plinom (UPP) ([3]) i 25 % svjetske trgovine naftom ([4]) koja se prevozi morskim putem. Zbog toga neće doći do očekivanog rasta UPP-a za razdoblje 2026. – 2027., a njegova obilna ponuda odgodit će se za najmanje dvije godine, zbog čega će se nastaviti rizici za sigurnost opskrbe i pritisak na cijene ([5]). Kad je riječ o nafti, ukupni gubitak u izvozu nafte premašio je 13 mb/d, a prati ga ograničavanje proizvodnje i šteta na energetskoj infrastrukturi u regiji, što je uzrokovalo kumulativne gubitke u opskrbi procijenjene na 3 milijarde barela, uključujući očekivane gubitke tijekom postupnog povećanja proizvodnje nakon sukoba ([6]). Dobavljači izvan regije Zaljeva samo su u ograničenoj mjeri uspjeli nadoknaditi manjak u opskrbi UPP-om i naftom. Šteta na energetskoj infrastrukturi u regiji Zaljeva, vrijeme potrebno za ponovno pokretanje infrastrukture i postupno ublažavanje uskih grla pridonose vjerojatno duljem razdoblju nedostatnosti opskrbe i nesigurnosti na globalnim energetskim tržištima. Očekuje se da će se takvo stanje nakon i nakon potpunog i stabilnog ponovnog otvaranja Hormuškog tjesnaca.

(12) Zbog straha od dugotrajnih nestašica u opskrbi cijene plina i nafte porasle su na najvišu razinu od krize uzrokovane općom ruskom invazijom na Ukrajinu u veljači 2022. Cijene sirove nafte tipa Brent 8. ožujka 2026. prvi su put u četiri godine premašile 100 USD po barelu, a 31. ožujka 2026. dosegnule su vrhunac od 118 USD po barelu. Cijene prirodnog plina narasle su na 62 EUR/MWh 19. ožujka 2026. Iako su u lipnju 2026. cijene nafte ostale bliže 80 USD po barelu, a cijene plina iznosile su 42 EUR/MWh, i dalje su obilježene nestabilnošću.

(13) Unija se oslanja na globalna tržišta nafte i plina kako bi zadovoljila svoje potrebe. Zbog krize na Bliskom istoku znatno je smanjena opskrba na svjetskim tržištima nafte i plina. Kako bi se smanjila izloženost potrošača i poduzeća u Uniji nestašicama u opskrbi koje uzrokuju visoke i nestabilne cijene energije, Unija mora osigurati pouzdan i kontinuiran uvoz fosilnih goriva iz drugih regija.

(14) Uredbom (EU) 2024/1787 ne nameću se ograničenja na uvoz energije u Uniju. Međutim, nepoštovanje obveza utvrđenih u članku 27. stavku 1., članku 28. stavcima 1. i 2. i članku 29. stavku 1. te uredbe moglo bi dovesti do primjene sankcija. Nadležna tijela u državama članicama imaju određeno diskrecijsko pravo pri odlučivanju hoće li primijeniti sankcije za kršenja Uredbe (EU) 2024/1787 i u kojoj mjeri, posebno pazeći da primjena takvih sankcija ili rizika od odgovornosti na temelju te uredbe ne ugrožava sigurnost opskrbe energijom.

([3]) Gas Market Report, drugo tromjesečje 2026., Analiza – IEA, str. 6.
([4]) Strait of Hormuz - About - IEA.
([5]) Gas Market Report, drugo tromjesečje 2026., str. 8.
([6]) Prema izvješću IEA-e Oil Market Report objavljenom 14. travnja 2026. očekuje se da će se globalna opskrba naftom 2026. smanjiti za 3,9 tisuća barela dnevno, odnosno ukupno 1 423 milijuna barela.

(15) U kontekstu trenutačne krize u opskrbi fleksibilnost predviđena člankom 33. Uredbe (EU) 2024/1787 za države članice u pogledu primjene sankcija smatra se čimbenikom koji doprinosi pravnoj nesigurnosti. Uvoznici su trenutačni nedostatak sustava sankcija u većini država članica, zbog kojeg nije moguće procijeniti rizik od potencijalne neusklađenosti s uvoznim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2024/1787, istaknuli kao glavni čimbenik rizika koji sprečava potpisivanje ili obnovu ugovora o opskrbi u Uniji i povećava rizik od raskida postojećih ugovora o opskrbi.

(16) Percepcija pravne nesigurnosti sustava sankcija koji se primjenjuju u cijeloj Uniji smanjila bi se kad bi sve države članice donijele nacionalne sustave sankcija. Jasnim skupom pravila u svim državama članicama i dosljednim pristupom u cijeloj Uniji uklonio bi se znatan stupanj nesigurnosti, odnosno pojasnili bi se točni uvjeti i sankcije koji se primjenjuju u različitim nacionalnim jurisdikcijama.

(17) U skladu s člankom 33. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1787 države članice dužne su osigurati da primjena sankcija ne ugrožava sigurnost opskrbe energijom. U sektoru plina Uredbom (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) nastoji se spriječiti moguće poremećaje u opskrbi plinom na nacionalnoj i regionalnoj razini i odgovoriti na njih. U članku 11. Uredbe (EU) 2017/1938 utvrđuju se krizne razine uzrokovane događajima ili naznakama potencijalnih događaja, kao što su poremećaj u opskrbi plinom ili iznimno visoka potražnja za plinom, koji mogu izazvati znatno pogoršanje stanja opskrbe plinom ili ga uzrokovati. Ako se proglasi krizna razina, države članice imaju obvezu osigurati da se ni u kojem trenutku ne uvode mjere kojima bi se neopravdano ograničio protok plina na unutarnjem tržištu i da se ne uvode mjere kojima bi se moglo ozbiljno ugroziti stanje opskrbe plinom u drugoj državi članici. U sektoru nafte Direktivom Vijeća 2009/119/EZ ([8]) utvrđuju se pravila čiji je cilj osigurati visoku razinu sigurnosti opskrbe naftom pomoću mehanizama koji se temelje na solidarnosti, kojima se od država članica zahtijeva da održavaju minimalne zalihe sirove nafte ili naftnih derivata i uspostavljaju potrebna proceduralna sredstva za rješavanje problema ozbiljne nestašice.

(18) Iako postojeća pravila o sigurnosti opskrbe plinom i naftom osiguravaju ključne elemente za procjenu rizika za sigurnost opskrbe, procjena takvih rizika može se razlikovati ako je provodi svaka država članica pojedinačno. Iako je sigurnost opskrbe energijom u Uniji zasad zadržana, kriza na Bliskom istoku prouzročila je štetu čiji su učinci i dalje prisutni i koja će vjerojatno ugroziti sigurnost opskrbe energijom u cijeloj Uniji ako se opskrba preusmjeri na druga tržišta, zbog čega je potreban koordiniran pristup primjeni sankcija u svim državama članicama. Stoga je cilj ove Preporuke povećati jasnoću i pravnu sigurnost u pogledu provedbe članka 33. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1787 u kontekstu krize na Bliskom istoku.

(19) Kako se ne bi ugrozila sigurnost opskrbe energijom, kako je predviđeno u članku 33. stavku 2. Uredbe (EU) 2024/1787, i kako bi se ublažila izloženost potrošača i poduzeća u Uniji potencijalnim nestašicama u opskrbi energijom koje uzrokuju visoke cijene, države članice ne bi trebale primjenjivati sankcije predviđene u članku 33. stavku 5. točkama (m), (n) i (o) Uredbe (EU) 2024/1787 tijekom ograničenog razdoblja, osim u slučajevima prijevarnog kršenja tih obveza. Time bi se trebalo osigurati da uvoznici za predstojeće razdoblje sklapaju ugovore o opskrbi bez rizika od sankcija, nalaza o neusklađenosti ili odgovornosti, a da pritom i dalje poduzimaju potrebne mjere za postizanje usklađenosti sa zahtjevima o uvozu iz Uredbe (EU) 2024/1787.

([7]) Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

([8]) Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata (SL L 265, 9.10.2009., str. 9., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

(20) Razdoblje neprimjene sankcija ne bi trebalo trajati dulje nego što je potrebno radi osiguravanja da se ugovori sklapaju u dovoljnim količinama kako bi se spriječile nestašice u opskrbi zbog trenutačne krize. Prema aktualnim predviđanjima, nestašice u opskrbi na globalnim tržištima plina i nafte vjerojatno će se nastaviti dok budu trajali popravci oštećene infrastrukture na Bliskom istoku, odnosno od tri do pet godina ([9]). Nedavne informacije o ugovaranju ([10]) količina nafte i plina upućuju na smanjenu ugovornu aktivnost za novopotpisane količine opskrbe za 2029. i 2030., za koje se čini da su niže od očekivanih za isporuke u tri godine na temelju krivulje terminske opskrbe tržišta koje posluje u uobičajenim uvjetima. Na primjer, udio novopotpisanih ugovora u ukupnim ugovorima za prirodni plin smanjio se za više od 10 % od 2028. do 2029., što upućuje na moguće prepreke sklapanju ugovora. Fleksibilnost globalnih tržišta nafte i plina, koja može ublažiti šokove, omogućuje brz odgovor na svaku kriznu situaciju. Tu je fleksibilnost potrebno očuvati. Trogodišnja neprimjena sankcija doprinijela bi kontinuitetu poslovanja, a da se pritom ne pogorša ionako smanjena opskrba sirovinom zbog manje isporuke iz Perzijskog zaljeva.

(21) Komisija stoga smatra primjerenim da države članice ne primjenjuju sankcije predviđene u članku 33. stavku 5. točkama (m), (n) i (o) Uredbe (EU) 2024/1787 na kršenja obveza koje dospijevaju 2027., 2028. i 2029.

(22) Neprimjena sankcija mogla bi uzrokovati povećani rizik od neusklađenosti uvoznika s njihovim obvezama praćenja, izvješćivanja i verifikacije na temelju Uredbe (EU) 2024/1787. Međutim, s obzirom na globalnu nestašicu u opskrbi energijom i žestoku konkurenciju u pogledu dostupnog tereta uzrokovanu trenutačnom krizom, takva neprimjena sankcija, strogo ograničena na ono što je potrebno za ublažavanje učinaka krize i uz isključivanje slučajeva prijevarnih kršenja, nije nerazmjerna posljedičnom riziku od nedovoljnog izvršavanja tih obveza.

(23) Ova je Preporuka ograničena na predlaganje razdoblja neprimjene određenih sankcija ili odgovornosti s obzirom na opisane posebne okolnosti i uvjete. Obveze utvrđene u članku 27. stavku 1., članku 28. stavcima 1. i 2. i članku 29. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1787 nastavljaju se primjenjivati, čak i ako se preporučuje da države članice ne primjenjuju s njima povezane odredbe o sankcijama iz članka 33. stavka 5. točaka (m), (n) i (o) te uredbe. Države članice trebale bi u tom razdoblju aktivno pratiti i poticati napredak u postizanju usklađenosti. Ova Preporuka ne sprečava države članice da primjenjuju isto razdoblje neprimjene na sankcije za proizvođače iz Unije ako smatraju da bi se izricanjem tih sankcija na sličan način mogla ugroziti sigurnost opskrbe energijom.

(24) Ova Preporuka ne sprečava države članice da utvrde nacionalne sustave sankcija u skladu s člankom 33. Uredbe (EU) 2024/1787. U uobičajenim tržišnim uvjetima i ako ne postoji rizik za sigurnost opskrbe energijom te izvan područja primjene ove Preporuke, države članice mogu primijeniti sankcije za kršenja Uredbe (EU) 2024/1787 koje su djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Razinu, težinu i prirodu sankcija koje se primjenjuju na konkretno kršenje trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir barem čimbenike utvrđene u članku 33. stavku 7. Države članice potiču se da prvenstveno uspostave nacionalne sustave sankcija.

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Komisija preporučuje da države članice ne bi trebale primjenjivati sankcije predviđene u članku 33. stavku 5. točkama (m), (n) i (o) Uredbe (EU) 2024/1787 u vezi s kršenjima obveza uvoznika koje dospijevaju 2027., 2028. i 2029., osim u slučajevima prijevarnih kršenja tih obveza. Države članice trebale bi u tom razdoblju aktivno pratiti i poticati napredak u postizanju usklađenosti.

([9]) Vidjeti izjavu društva Qatar Energy od 19. ožujka 2026.

([10]) Procjena službi Komisije na temelju informacija koje su dostavili Cedigaz, Bloomberg New Energy Finance, London Stock Exchange Group.

Komisija prati i preispituje primjenu ove Preporuke do 1. siječnja 2028. u kontekstu preispitivanja na temelju članka 36. Uredbe (EU) 2024/1787.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. srpnja 2026.

Za Komisiju
Dan JØRGENSEN
Član Komisije